

L i n g e s c h o u w

Uitgave van de Vereniging tot
Behoud van het Lingelandschap

L i n g e s c h o u w

L i n g e s c h o u w

L i n g e s c h o u w

INHOUDSOPGAVE

		pagina
Van de voorzitter	Flip van Straaten	1
Bestuursmutaties	Flip van Straaten	2
Kort verslag over 2003	Koos Kruit	3
Over welstandsplannen en beeldkwaliteit	Werkgroep beeldkwaliteit	4
Donaties 1		5
New York aan de Linge	Koos Kruit	6
De Zuiderlingedijk	Koos Kruit	7
Het belang van natuurcompensatie	Elisabeth Koch-Van der Spek	8
Horen en gehoord worden op regionaal niveau	Anja de Wit	9
Lingewaal, een groene gemeente	Koos Kruit	10
De Linge, toeristenparadijs?	Koos Kruit	10
Een leisure centrum, een rode puist in ons landschap	Flip van Straaten	11
Dorpen langs de Linge: Beesd	Gert de Kruijff	12
Donaties 2		13
De Oven In Asperen	Koos Kruit	14
De Koornwaard bij Heukelum	Koos Kruit	14
Stationsomgeving Geldermalsen	Steven Vollenga	15
Aanpassing Internetsite VBL: actueel en servicegericht	Wieneke Buurman	19
Algemene informatie		20

Op het moment van het ter perse gaan van dit nummer van Lingeschouw is het nog koud en beperkt het bloesembeeld zich nog tot de pruimenbomen. Dit beeld past wellicht bij de voorjaarsvergadering, en staan alle appel- en perenbomen, zoals deze bij Schoonrewoerd in bloei

VAN DE VOORZITTER

april 2004, elfde jaargang, nr. 1

Beste Leden, donateurs,

Na een jaar van zaaien geeft het een goed gevoel als de eerste oogst binnenkomt: een breder bestuur, meer actieve leden, en wij krijgen resultaten.

Wij laten ons ook steeds duidelijker zien. U heeft al over één en ander gehoord met onze Nieuwjaarsboodschap, en U kunt er nu uitvoerig over lezen op de volgende pagina's. Hoe wij verder blijven werken aan de website bijvoorbeeld, maar, belangrijker nog, hoe wij ons nadrukkelijk en constructief profileren bij een aantal grote projecten. Ik noem er een paar:

- *De activiteiten rond de dreigende bebouwing van uiterwaarden bij Geldermalsen tegenover het station. Het is een zaak die al jaren door ons gevolgd werd, maar waar met name het afgelopen half jaar mede door inbreng van onze vereniging veel aandacht voor geweest is. Het staat nu hoog op de politieke agenda en er wordt veel over gepubliceerd door de lokale pers.*
- *De dreigende verhoging van de Zuiderlingedijk. Het is onze vereniging geweest die een aantal Gelderse gemeenten en de provincie Gelderland hierover wakker heeft geschud. Wij ook hebben een alternatief aangedragen. Wij zijn een serieuze gesprekspartner geworden in de besluitvorming en het ziet er naar uit dat de zaak zich, mede door onze bijdrage, gunstig ontwikkelt.*
- *Wij denken mee met de gemeenten over invulling van het beeldwaliteitsplan, en komen ook met nieuwe hogere standaard voor toetsing. Hierbij zijn nieuwe elementen verwerkt, zoals lichtvervuiling.*
- *Wij zijn actief rond de dreigende bouw van het zogenaamde leisure centre - een monsterontwikkeling bij Deil, die een enorme impact op het gebied zou hebben. Wij menen dat besluitvorming hierover thuishoort op landelijk niveau ruimtelijke ordening, en wij hebben ons standpunt op de Gelderse televisie mogen uitdragen.*
- *Dan zijn er nog tal van andere zaken waar wij actief meedoen. Ik noem onderwerpen als sanering van de Koornwaard, de dreigende bouw van een nieuw waterfront bij Leerdam en pogingen om wildgroei van toerisme te beteugelen.*

Wij worden dus een actievere club. Wij hebben nu ook een mooie folder die tijdens de vorige algemene ledenvergadering gepresenteerd is. Nog steeds zijn er echter zaken waar wij iets mee willen doen, maar waar wij niet voldoende mensen voor hebben om dat ook daadwerkelijk in te vullen. Dus wederom vanuit deze plaats doe ik een beroep op U om actief deel te nemen aan onze activiteiten. Mocht U zich daartoe geroepen voelen, of mocht U mensen weten die zoiets zouden willen doen, laat dit mij of een ander bestuurslid weten. Het kan gaan om grote of kleine inspanningen, om een bestuursfunctie, deelname in een projectgroep of gewoon het aanpakken van een kleine klus. Elke bijdrage wordt gewaardeerd.

De ledenvergadering zal dit jaar gehouden worden op Mariënwaard, waar de baron zo goed is geweest om ons gastvrijheid te verlenen. Wij hebben er een aantal jaren geleden ons 10 jarig bestaan gevierd en wellicht heeft een aantal van U daar nog mooie herinneringen aan. U vindt het programma voor de vergadering separaat bijgevoegd. Wij hopen dat U komt in grote getale zodat wij een levendige bijeenkomst hebben. Het gaat immers om een goede zaak, het gaat om het prachtige Lingegebied waar wij allemaal zo van houden en waar voor vechten om het mooie te bewaren en zo mogelijk te versterken.

BESTUURSMUTATIES

Flip van Straaten

Zoals ook al gemeld op de vorige pagina zijn wij dankzij een breder en actiever bestuur in staat gebleken om ons nadrukkelijker te manifesteren met tal van activiteiten. Wij willen daarom proberen de huidige formule te handhaven met een compact dagelijks bestuur en een veel breder algemeen bestuur dat het platform vormt voor regio monitoring en aansturing van projecten.

Wel is het zo dat een aantal bestuursleden heeft aangegeven niet langer beschikbaar te zijn voor een volgende termijn, vanwege drukke bezigheden op een ander vlak. Gelukkig hebben wij echter nieuwe kandidaat bestuursleden gevonden die zich actief willen inzetten voor realisatie van onze doelstellingen.

Op grond van artikel 8 lid 4 treden per de komende Ledenvergadering af:

de heren J.L. Kruit, E. van der Kuip, R.M.W.J. Nas, I. van Rossen, S.J. Vollenga, C. Westhuis en de dames C.H. Buurman, E.W. Koch – Van der Spek en A.M.W. de Wit.

Frans Kleipool en Ewout van der Kuip hebben na vele jaren van zeer actieve deelname nu echt besloten om zich te richten andere activiteiten. Zoals bekend is Frans vele jaren onze voorzitter geweest, en Ewout is naast een zeer actieve bestuursdeelname voor de regio Lingewaal ook een jaar onze penningmeester geweest.

Buiten Frans en Ewout hebben ook Izaak van Rossen en Chris Westhuis aangegeven niet langer beschikbaar te zijn voor een volgende termijn. Beiden zijn afgelopen twee jaar bestuurslid geweest en hebben constructieve bijdragen geleverd bij diverse projecten en initiatieven.

Wij vinden het buitengewoon jammer afscheid te moeten nemen van vier goede mensen, maar wij willen hen ten zeerste danken voor alle geleverde inspanningen.

Alle andere bestuursleden stellen zich beschikbaar voor een nieuwe termijn.

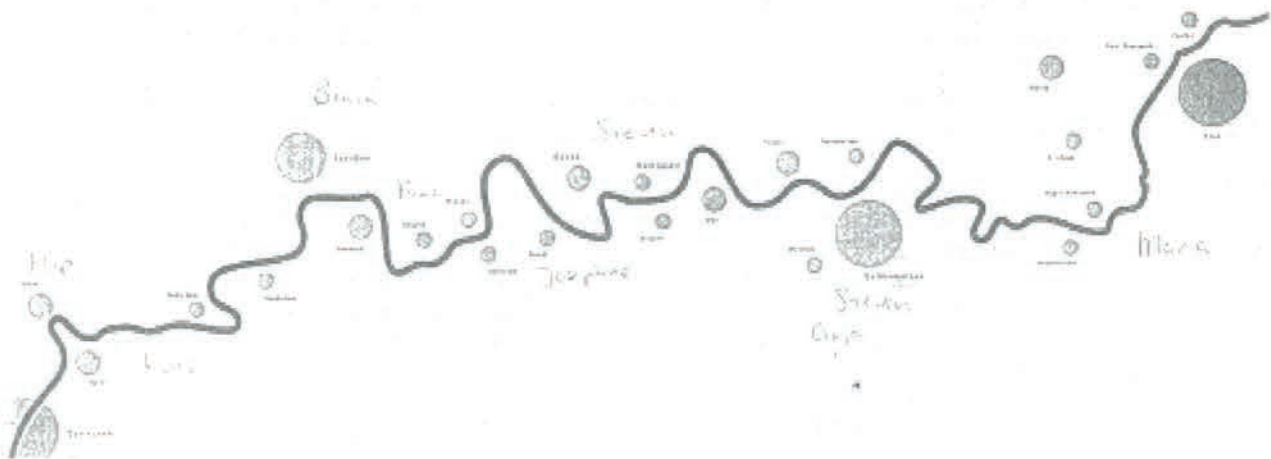
Het bestuur is zeer verheugd te kunnen medelen dat een aantal leden zich beschikbaar heeft gesteld als bestuurslid. Het betreffen :

Mevrouw A. (Alexandra) Dietzsch te Spijk (Beeldkwaliteit)

De heer R. (Ruud) Eikelenboom te Spijk (Publiciteit)

Alexandra en Ruud zullen tijdens de komende algemene ledenvergadering worden voorgedragen als bestuurslid voor onze vereniging.

Verdere informatie over bestuursleden treft U aan op pagina 20 van het omslag van de Lingeschouw.

KORT VERSLAG OVER 2003

Koos Kruit

1. Bestuur

Veel van onze activiteiten worden nu dagelijks m.b.v. het internet snel en direct uitgevoerd. Dit heeft ons een hoge mate van slagvaardigheid gegeven die ook merkbaar is in onze contacten in de regio. Het bestuur vergaderde 4 maal (zowel dagelijks als algemeen). Daarnaast hebben wij de algemene ledenvergadering in mei op het kasteel te Heukelum gehouden.

Opmerking: voor de bestuursmutaties zie elders in de Lingeschouw.

2. Algemeen

Veel zichtbare maar vooral onzichtbare tijd en energie hebben wij gestoken in een grote diversiteit aan activiteiten. Enige voorbeelden zijn: deelname aan klankgroepen, inbreng in welstandsnota's, bezwaarschriften, commissies beroep en bezwaar, projecten, overleg met gemeentes, deelname aan discussies, vergaderingen bij de provincie, de financiële administratie en het secretariaat etc etc. Dit betekent dat wij regelmatig als bestuursleden goed zichtbaar zijn in de regio en beter de ontwikkelingen in de regio kunnen volgen en, waar mogelijk, op positief kritische wijze (mede) aan te sturen.

3. Website

Wij zien onze www.lingelandschap.nl als een ideaal middel om onze leden beter en actueler te informeren. Tevens is het een belangrijk info- en publiciteitsmedium voor buiten de vereniging. Hier is veel werk verzet en dit is nog maar het begin.

Opmerking: zie separaat artikel voor meer details.

4. Actuele onderwerpen

Een scala aan activiteiten. Een selectie hieruit zijn de volgende :

De Zuiderlingedijk, de Koornwaard in Heukelum, de Oven in Asperen, tourisme, nieuwbouw in Leerdam, de stationsomgeving in Geldermalsen, het NLC bij Deil, beeldkwaliteit.

Voor verdere details: zie relevante artikelen in deze Lingeschouw.

Bij een bezoek van de commissaris van de koningin van Gelderland, dhr. Kamminga, hebben wij deelgenomen aan een forumdiscussie over de toekomst van het buitengebied.

Met het Staatsbosbeheer hebben wij een pittige discussie gehad over hun zogenaamde groot onderhoud van bomen bij Acquoy. Dit "onderhoud" betekende een totale eliminatie van de bomen. Het werk is stil gelegd en wordt in nader overleg met omwonenden verder afgewikkeld.

5. Publiciteit

Qua publiciteit zijn wij diverse malen in de lokale en in de regionale pers met actuele artikelen verschenen. Voor het thema NLC bij Deil is Flip van Straaten ook door TV Gelderland geïnterviewd. Dit ondersteunt mede onze zichtbaarheid en "spreekrecht" in de regio.

6. Ledenwerving

Wij hebben nu een professionele kleurenfolder voor onze vereniging. Deze is zeer goed ontvangen. Wij zetten deze folder selectief in om een zo hoog mogelijk response te krijgen.

Wij roepen alle leden op om actief in hun eigen omgeving en kennissenkring onze vereniging te propageren. Uw steun telt echt!

OVER WELSTANDSPANNEN EN BEELDKWALITEIT

Alexandra Dietzsch, Anja de Wit, Ewout van der Kuip en Flip van Straaten

De afgelopen jaren meldden wij al het snel verdwijnen van karakteristieke dijkwoningen, boerderijen en oude panden in dorpskernen - een proces dat gaande is in heel Nederland, maar zeker ook bij ons in de streek.

Het schrijven van protestbrieven naar de overheid, zoals de vereniging in het verleden bij herhaling gedaan heeft, helpt niet, omdat de overheid niet het wettelijk kader heeft om afbraak van gebouwen met een streekeigen karakter tegen te gaan. Daarom kon het gebeuren dat de afgelopen jaren in razendsnel tempo het kleinschalig waardevol cultuurhistorisch landschap van de Linge aangetast werd, terwijl het juist ook de karakteristieke bebouwing is die onze streek zo waardevol maakt.

Toch is er hoop, iets wat wij al eerder hebben aangegeven. Vóór medio 2004 moeten namelijk alle Nederlandse gemeenten een zogenaamd Welstandsplan hebben. Een Welstandsplan is een soort reglement dat bepaald aan welke uiterlijke kenmerken gebouw bij nieuwbouw of verbouw moeten voldoen. Naast structuur- en bestemmingsplannen is het Welstandsplan bij uitstek een middel om vervanging en verrommeling van het landschap tegen te gaan.

Al een aantal jaren geleden hebben in dit kader alle gemeenten van de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden het initiatief genomen om een overkoepelend beeldkwaliteitplan te maken. Dit plan bevat richtlijnen voor nieuwbouw en behoud van gebiedseigen architectuur. Hiermee wordt de identiteit en kwaliteit van de streek versterkt.

Ook onze Vereniging heeft niet stilgezeten. Alweer twee jaar terug heeft Gert Timerman (inmiddels oud bestuurslid) met zijn zoon Gerard een breed opgezette power-point presentatie over ons gebied gemaakt. Doel van deze presentatie was om bewustwording te creëren voor de visuele waarden en het cultuurhistorische karakter van het Lingeland.

Deze presentatie is destijds getoond aan diverse Gelderse Linge gemeenten die nog niet zo ver waren met het opzetten van een beeldkwaliteit plan. Mede naar aanleiding van deze presentatie zijn toen ook de nodige artikelen in de lokale pers verschenen, waarin aandacht werd gevraagd voor onze zorg om verlies van cultuurhistorie.

Aangezien onze Vereniging belang heeft bij het goede beheer van het landschap hebben wij vervolgens gebruik gemaakt van geboden

inspraakmogelijkheden toen de Gelderse gemeenten meer recent een aanvang hebben gemaakt met opzetten van **de nieuwe Welstandsnota. Deze nota maakt de criteria inzichtelijk waarop de welstandscommissie nieuwe bouwplannen toetst.** Deze gemeenten hebben, anders dan eerder in de Zuid-Hollandse gemeenten niet gekozen voor een overkoepelend beeldkwaliteitplan. Onze Vereniging heeft daarom een werkgroep gevormd, bestaande uit Anja de Wit, Alexandra Dietzsch, Ewout van de Kuip en Flip van Straaten. Inzet van deze werkgroep was om te proberen enige afstemming, tussen de plannen van de diverse Gemeenten langs de Linge te bereiken.

Dat was lastig, mede doordat iedere gemeente een andere adviesgroep in de arm had genomen om de klus voor hen te klaren. Ook is er, schijnbaar, weinig overleg op dit gebied tussen deze Gemeenten onderling. Wel hebben wij zo goed mogelijk gebruik gemaakt van de geboden inspraakmogelijkheden. Wij hebben daarbij ook een gerichte mailing aan onze leden in het Tielse een oproep gedaan om te verschijnen bij deze inspraak, om daarmee onze stem meer power te geven. Het was namelijk in de gemeente Tiel dat wij nog deze mogelijkheid hadden.

De meeste plannen van de Gelderse gemeenten zijn nu in concept gereed. Waar dat nog niet zo is, moeten wij nog even afwachten óf en, zo ja, hoe goed gemeenten naar ons geluisterd hebben.

In een vervolgstap hebben wij deze plannen naast elkaar gelegd met als doel om voor eigen gebruik, én voor andere belangstellenden, een "ideaal" lijst op te stellen.

Daarin zijn ook opgenomen een aantal zaken waarover in de diverse Welstandsplannen zelden is nagedacht, zoals bijvoorbeeld overmatige verlichting, tuininrichting e.d. Deze lijst zal ook worden gebruikt als klankbord voor de gemeenten die nog niet klaar zijn met hun plannen.

Wij zullen de lijst ook gebruiken om met gemeenten in gesprek te gaan over verdere aanscherping van hun plannen, met name voor die onderwerpen die in haar eigen plannen niet worden behandeld, zoals bijvoorbeeld verlichting.

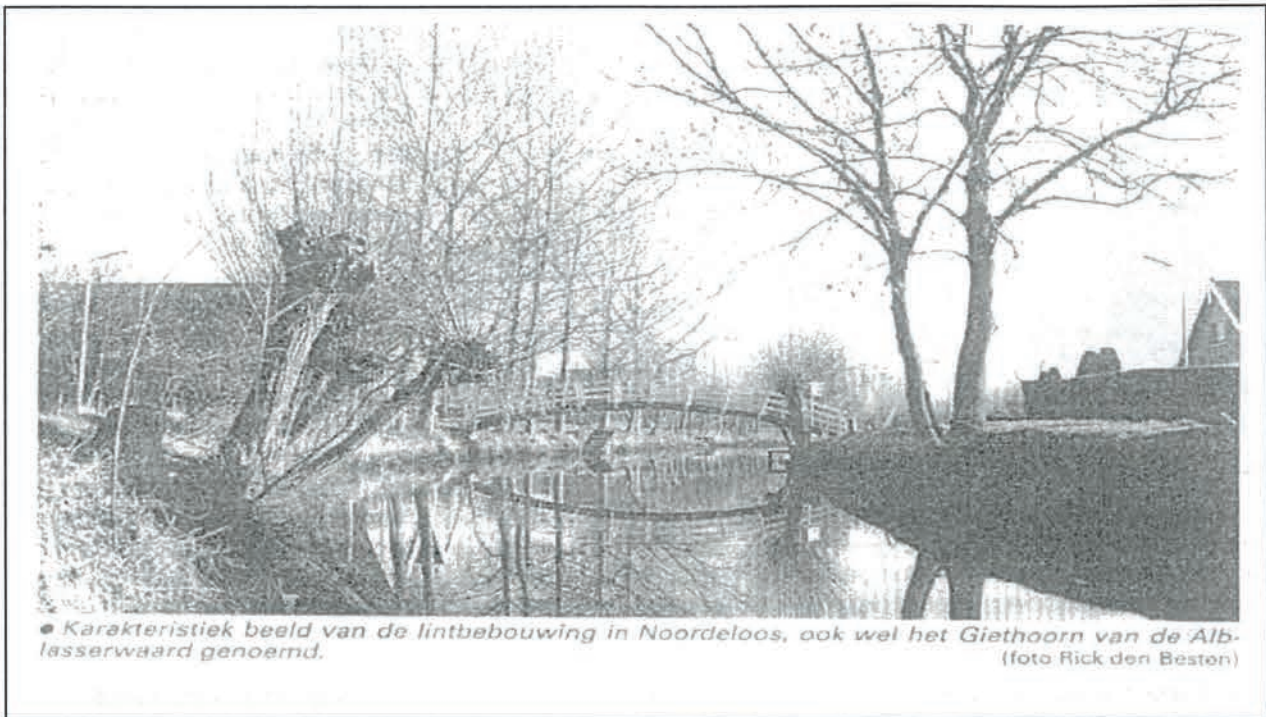
Hoe verder? *

Wij zijn op zoek naar actieve leden die in hun (deel)regio sloop-, bouw- en verbouwplannen in de gaten houden. Aan de hand van onze lijst van ideaalcriteria kunnen zij dan, rechtstreeks

dan wel via de vereniging, commentaar leveren bij de Gemeente op zulke plannen. Heeft U belangstelling? Neem dan contact op met één van de onderstaande personen.

Ook zullen wij contact zoeken met de pers om de zaak nog eens onder de aandacht te brengen.

We menen namelijk dat door bewustwording de gemeenten aandacht blijven houden voor dit belangrijke onderwerp en deze bewustwording kan mede gecreëerd worden via media aandacht.

DONATIES 1

In een eerdere Lingeschouw berichtten wij U over een donatie van mevrouw Wilms-Davids, de moeder van ons voormalig bestuurslid Ellen Groot Koerkamp. Bedoeling was dat dit bedrag niet anoniem zou worden aangewend, maar juist herkenbaar zou worden gebruikt ten behoeve van een kleinschalig project. Na enig beraad werd gekozen voor een bankje. Wij vonden een mooie locatie langs de Linge, en de gemeente Lingewaal was bereid om plaatsingskosten voor haar rekening te nemen.

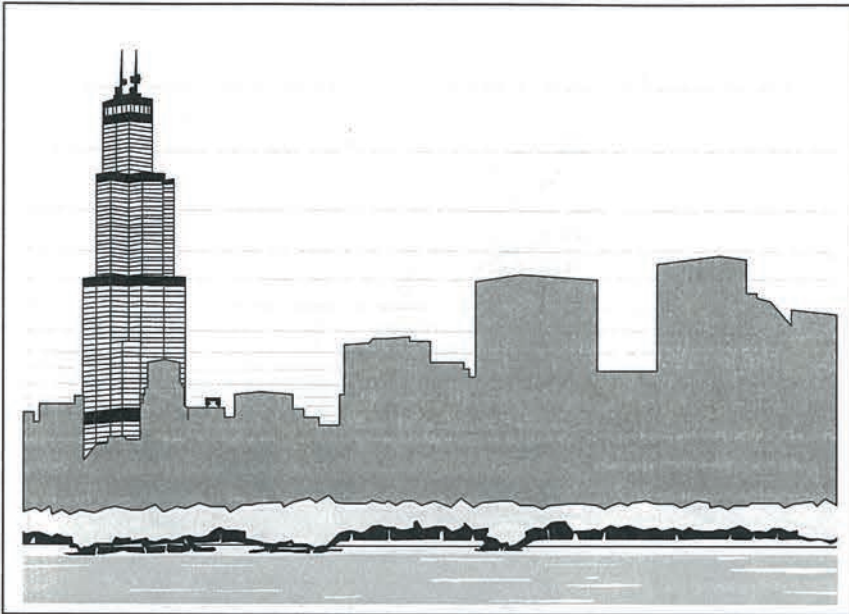
Probleem was echter dat vlak voor plaatsing de wandelroute waarlangs het bankje zou komen gewijzigd werd. Hierdoor moest omgekeken worden naar een andere locatie. Dit heeft zeer lang geduurd, maar uiteindelijk hebben wij met de gemeente Lingewaal een mooi alternatief gevonden op het wandelpad dat leidt van de Zuiderlingedijk naar de Koornwaard, langs de grote plas waar 's winters troepen ganzen en smienten fourageren. Op moment van schrijven staat het bankje er nog niet maar volgens planning zal het bankje op 20 april op feestelijke wijze worden geïnstalleerd.

In onze activiteiten voor behoud van waarden in het Lingegebied moeten wij vaak actie voeren tegen bepaalde ontwikkelingen. Het is daarom leuk dat wij nu met plaatsing van dit bankje een positief signaal kunnen maken – een bankje, een plaats om even te rusten en te genieten van de prachtige omgeving. Ga eens kijken op een mooie en lentedag en laat de beeldige omgeving op U inwerken. Voor dit landschap maken wij ons nu sterk. Het is deze streek die wij willen behouden en bewaren voor het nageslacht. Daarom bent U lid van onze vereniging.

Wellicht heeft bovenstaande U geïnspireerd. Mogelijk voelt U zelf ook voor zo iets, of heeft U kennissen die een dergelijk gebaar willen maken. Donaties zijn altijd welkom en bij behoorlijke bedragen zullen wij proberen om er een herkenbare bestemming voor te vinden.

NEW YORK AAN DE LINGE.

Koos Kruit

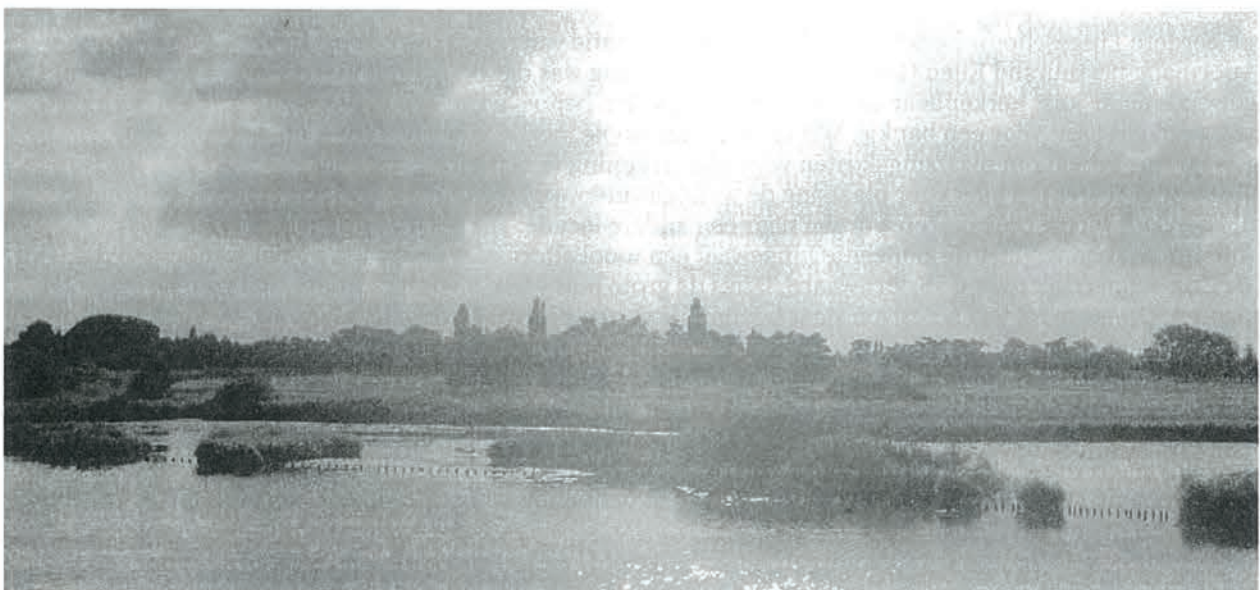

In Leerdam wordt het terrein ten westen van de glasfabriek ontwikkeld tot een woonwijkje waarin twee flatgebouwen direct aan de Linge worden gebouwd. Het betreft hier een prachtige locatie waar op dit moment nog veel groen is en dat met name het aanzicht van Leerdam komende vanuit het westen aantrekkelijk maakt.

Alhoewel de omliggende bewoners bij deze ontwikkeling zijn betrokken is er niet veel meer van terug te vinden in het huidige plan. Wat zogenaamd groen zou zijn is gewoon een woonwijkje met een beetje groen. De argumentatie van de gemeente dat er nu een lelijk flatgebouw

staat waar men niets aan kan doen (particulier bezit) leidt in het denken van de gemeente tot de "logische" stap om twee flatgebouwen neer te zetten zodat het geheel er beter uitziet. Uiteraard een totaal kromme redenering.

Om deze reden is het VBL actief geworden, heeft deelgenomen aan de inspraakronde maar heeft nu ook een bezwaarschrift ingediend tegen deze woontorens . Zij komen direct achter de roeivereniging en vlak bij de glasmuseum. Kortom – Leerdam is weer prachtig bezig om de Linge verder te "verlelijken".

DE ZUIDERLINGEDIJK

Koos Kruit

De Zuiderlingedijk is een onderdeel van de zogenaamde Diefdijklinie die loopt vanaf Everdingen naar Gorinchem. Deze historische linie was bedoeld om bij een dijkdoorbraak in het Oosten het water vanuit Gelderland tegen te houden zodat het niet in Holland zou komen. Dit is reeds sinds mensenheugenis niet meer gebeurd.

Als U op de Zuiderlingedijk loopt zal het U opvallen dat deze dijk heel hoog boven de Linge uitsteekt. Echter hij is niet bedoeld om het water van de Linge tegen te houden maar het bovengenoemde water uit Gelderland. Als het zou gebeuren stijgt het water tegen deze dijk op en loopt via de verouderde overlaten bij Dalem in de Waal / Merwede weg. Dit zou b.v. betekenen dat Spijk, Vuren, Oost-Gorinchem maar ook meer naar het Oosten onder een aantal meters water zou komen te staan.

Waarom interesseert dit verhaal ons als VBL? Heel simpel eind 2002 begrepen een aantal leden van onze vereniging dat het Hoogheemraadschap van de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden de dijk aan het onderzoeken was. Bij navraag bleek dat het doel was om berekeningen te gaan maken om vast te stellen hoeveel de dijk verbreed en verhoogd zou moeten worden. Dit zou gigantische effecten op de natuur maar ook op de bestaande bebouwing aan de Zuiderlingedijk kunnen hebben. Potentieel zelfs onteigening en sloop.

Uiteraard is ons aller veiligheid het belangrijkste, maar al snel bleek dat er een scala aan andere opties beschikbaar was waardoor de noodzaak van een verbreding en verhoging van met name de

Zuiderlingedijk compleet onnodig zou worden. Wat begon als een simpel verhaal van een stuk natuur en cultuurhistorie werd een gecompliceerd verhaal van onze veiligheid in het Riviereneiland. *(Opm: Dit is het gebied vanaf Pannerden in het Oosten tot en met Alblasserdam in het Westen tussen de rivieren de Nederrijn en de Lek in het Noorden en de Waal en de Merwede in het zuiden).*

Sinds begin 2003 hebben wij een breed scala aan activiteiten ondernomen waarbij wij vele instanties zowel schriftelijk als mondeling geïnformeerd en kritisch aangesproken hebben. Zo hebben wij b.v. bij het bezoek van de commissaris van de Koningin van Gelderland, dhr. Kamminga, hem een symbolische gele kaart uitgedeeld over de trage reactie van de provincie. Veel werk is door Hugo Dill verzet die de technische argumentatie van o.a. het Hoogheemraadschap stelselmatig onder vuur heeft genomen en een aantal belangrijke onjuistheden in de aannames zichtbaar heeft gemaakt. Eind Januari 2004 is er een vergadering geweest met de gedeputeerde Harry Keerweer van de provincie Gelderland. In dit gesprek heeft hij bevestigd dat de provincie het eens is met de vereniging dat er een aantal eigentijdse opties beschikbaar zijn die de noodzaak van de verbreding en verhoging potentieel wegnemen.

Al met al is dit onderwerp een gigantische klus geworden die al de nodige zweetdruppels heeft gekost. Voorlopig hebben wij de discussie op de kernuitgangspunten en de diverse opties op gang gekregen. Er zal nog het nodige water door de Linge vloeien voordat wij dit onderwerp kunnen afsluiten.

VOOR WAT HOORT WAT:

HET BELANG VAN NATUURCOMPENSATIE

Elisabeth Koch-Van der Spek

De Vereniging tot Behoud van het Lingeland is in 2002 gestart met het project natuurontwikkeling met als belangrijk doel het behoud en versterken van de natuur- en landschapswaarden in het Lingegebied. Eén van de concrete thema's die aangepakt wordt is natuurcompensatie. Een actueel begrip, zeker in een gebied dat aan alle kanten de ruimtelijke bedreigingen op zich af ziet komen. Wat houdt dit begrip in en hoe gaan we hiermee aan de slag in ons streven naar een mooi Lingegebied?

Het Nederlandse landschap versteent en versnipperd. Ook het Lingeland staat onder druk: verbreding van de A2, de aanleg van de Betuwelijn, de verzwaring van de Zuiderlingedijk, de dreiging van een grootschalig Leisure Centre: de voorbeelden zien we aan alle kanten op ons af komen. Grote ruimtelijke veranderingen die vaak ten

koste gaan van natuur- en landschapswaarden. Zowel vanuit de Nederlandse wet- en regelgeving en beleid, als vanuit de Europese wet- en regelgeving genieten gebieden en soorten verschillende vormen van bescherming. Aantasting van de kwaliteiten door bijvoorbeeld infrastructurele ingrepen maakt vaak compensatie nodig. In 1993 werd het compensatiebeginsel door het rijk geïntroduceerd. Het houdt in dat belangrijke natuurwaarden die verloren gaan door ruimtelijke ingrepen elders weer moeten

worden ontwikkeld. Het principe van compensatie staat voor het voorkómen en het verzachten van nadelige effecten.

Het lijkt simpel, maar in de praktijk blijkt compensatie een lastig principe. Zo heeft compensatie bijvoorbeeld niet alleen betrekking op grond die onder een tracé ligt, maar ook op verstoorde leefgebieden van dieren. En dat maakt het ingewikkeld. De oppervlakte van de grond onder een tracé is te meten, maar hoe wordt het verlies aan leefgebied als gevolg van geluidsoverlast bepaald? Ook de ecologische waarde van een boom van tientallen jaren wordt niet vervangen door één nieuw boompje.

Het compensatiebeginsel wordt dan ook vaak flexibel ingevuld. Zo vindt de situering van compensatienatuur zo nodig buiten het gebied van de ingreep plaats, of is er ruimte voor kwalitatieve

compensatie (niet persé een nieuwe hectare voor een verloren hectare) of worden natuurdoelen uitwisselt (schade aan weidevogels compenseren met andere waardevolle natuur). Normaliter vindt natuurcompensatie plaats door (landbouw)grond aan te kopen en als natuurgebied in beheer te geven bij een 'erkende' natuurbeschermingsorganisatie. Gelukkig gaan steeds meer overheden ertoe over om ook boeren en agrarische natuurverenigingen als mogelijke beheerders van compensatienatuur aan te wijzen. Dat biedt mogelijk-

heden voor het Lingegebied.

Soms geldt er ook een compensatieplicht voor schade aan andere gebiedskwaliteiten dan natuur, zoals landschap, cultuurhistorie, water(kwaliteit) en recreatieve kwaliteit. Ook hier kunnen boeren en agrarische natuurverenigingen een bijdrage leveren. Hoeveel geld is er met compensatie gemoeid? Het gaat vaak om één percentage bij infrastructurele projecten, afhankelijk van de natuurschade die door het project optreedt. Het gaat, naar schatting, om 2-4% van de investeringskosten voor infrastructuur. *Vervolg op pagina 9*

HOREN EN GEHOORD WORDEN OP REGIONAAL NIVEAU

Anja de Wit

Zoals in de vorige Lingeschouw reeds is gemeld, zijn er op regionaal niveau in Rivierenland een aantal commissies actief die zich bezig houden met de ontwikkelingen van het landelijk gebied.

De belangrijkste zijn de Streekcommissie West-Rivierenland en ROEK (Rivierenland op Eigen Kracht). In deze twee commissies worden de natuur- en milieuorganisaties vertegenwoordigd door de GMF (Gelderse Milieu Federatie). Om de GMF-vertegenwoordiger voldoende 'bagage' te geven voor zijn input tijdens de vergaderingen, organiseert de GMF

voor iedere vergadering van het ROEK en de Streekcommissie een klankbordgroepbijeenkomst. Het VBL maakt deel uit van de klankbordgroep samen met de milieuwerkgroep Buren, de milieugroep Tiel en het IVN West Maas en Waal. Tijdens elke bijeenkomst van de klankbordgroep wordt de agenda van de bijeenkomsten van het ROEK en de Streekcommissie doorgenomen maar ook wordt stilgestaan bij de ontwikkelingen waar de verschillende groepen zelf op lokaal niveau mee bezig zijn. Hierdoor blijven de verschillende groepen geïnformeerd van elkaars activiteiten maar dikwijls ook

resulteert het in het afstemmen van de reacties onderling en met de GMF waarbij ook suggesties gedaan worden waar en hoe een reactie de meeste impact zal hebben. Dit heeft er al toe geleid dat een aantal belangrijke VBL-projecten onder aandacht van o.a. de GMF zijn gebracht zoals verbreding A2, dijkverzwaring bij Heukelum, stationsomgeving Geldermalsen, NLC bij Deil en bestemmingsplan buitengebied van Tiel. De GMF kan dit vervolgens weer gebruiken voor haar inbreng in de bijeenkomsten van de bestuurders van de Streekcommissie West-Rivierenland en het ROEK.

Vervolg van pagina 8

Per project zal de balans opgemaakt worden. Dat het gaat om grote bedragen mag duidelijk zijn.

In theorie is het een mooie afspraak. Maar de werkelijkheid is een stuk weerbarstiger. Zo slagen wegenbouwers er slechts met moeite in om rond een geplande snelweg aan land te komen dat nodig is voor de aanleg van een natuurgebied. Ook komen wegenbouwers geregeld in geldproblemen, omdat de grond langs een snelweg dikwijls duurder wordt.

Kortom, er blijven veel mogelijkheden liggen. Er zou veel meer gedaan kunnen en moeten worden om schade te compenseren. Als VBL denken we hierin een rol te kunnen spelen. Momenteel bekijken we welke ingrepen in het gebied, van klein tot groot,

mogelijkheden in zich zouden kunnen hebben voor compensatie. Aan de andere kant zoeken we naar gebieden in het Lingegebied, die potenties hebben om ontwikkeld te worden. Op die manier proberen we in beeld te krijgen waar uitruilmogelijkheden liggen. Dan is het zaak om met de juiste mensen en organisaties aan tafel te zitten en de partijen met elkaar in gesprek te brengen en te kijken hoe groot de onderhandelingsruimte is. Succesfactoren hierbij zijn: betrokkenheid in een vroeg stadium, en een goede en open samenwerking tussen alle partijen.

Wij zullen er alles aan doen om werk te maken van natuurcompensatie. **Het gaat tenslotte om ONS Lingelandschap, waard om (zo) te houden!**

LINGEWAAL – EEN GROENE GEMEENTE

Koos Kruit

Het is best wel eens goed om deze gemeente in het zonnetje te zetten . Waarom? Deze gemeente heeft als filosofie dat het groen en landelijk wil blijven en het Lingelandschap wil koesteren. De leefbaarheid staat voorop – kortom een gemeente met vijf kleine kernen waar het goed leven is.

Onlangs is, na een breedgedragen inspraakfase, het structuurplan aangenomen dat de filosofie verder vertaalt naar een integrale visie tot 2015. Het is uiteraard voor onze vereniging prettig werken in deze gemeente omdat wij op dezelfde lijn zitten.

In deze Lingeschouw vindt U een aantal aparte artikelen waarin ik wat ben ingegaan op een scala aan ontwikkelingen. Kijkt U maar. “De Koornwaard” bij Heukelum , “De Oven” in Asperen en vooral de Zuiderlingedijk zijn actuele onderwerpen.

Daarnaast zijn er een aantal kleine succesjes die de moeite waard zijn van het vermelden:

- opeens ligt er een oude woonboot aan de prachtige Appeldijk in Heukelum. Na overleg met de gemeente is hier een handhavingprocedure opgestart met als doel deze woonboot te verwijderen.
- Achter de nieuwe Zuiderlingedijk wil een kuikenfokkerij twee grote loodsen toevoegen aan het reeds bestaande complex. Groot en vlakbij de ecologische hoofdstructuur. Wij hebben de gemeente ervan kunnen overtuigen dat dit niet de juiste plaats is. Trouwens de eigenaar is wel “bekend” in de regio met gigantische milieuproblemen op een andere locatie met grote hoeveelheden varkens.
- Er is op initiatief van de burgemeester een breed overleg gestart over de natuurlijke inrichting van de Linge-oevers. Hierbij is ook de gemeente Geldermalsen betrokken.

Uiteraard verschillen wij wel eens van mening maar wij werken prima samen zodat het eindresultaat er veel beter uitziet en het Lingegebied op een verstandige wijze zoveel mogelijk met rust wordt gelaten.

DE LINGE – TOERISTENPARADIJS?

Koos Kruit

Uiteraard willen wij niet suggereren dat de Linge een paradijs is maar wel een prachtige, unieke Nederlandse rivier die nog (net) een rust uitstraalt en waar het prettig is om te vertoeven.

Onze vereniging staat positief ten opzichte van kleinschalige toerisme van het “rustige” soort. Wandelen , fietsen , theeschenkerijen en leuke bed and breakfast adresjes. Uiteraard wordt er gevaren op de Linge maar niet in file en niet met veel lawaai.

Edoch – de werkelijkheid begint langzamerhand anders te worden. De massaliteit en intensiteit van het toerisme neemt met name de laatste jaren enorm toe. De Linge

is buiten het gebied ontdekt. Busladingen toeristen worden nu aangevoerd om daarna een tochtje op de Linge te maken. Zo is er b.v. vanaf het seizoen 2004 een tweede grote rondvaartboot in Leerdam bijgekomen die maar net op de Linge past. Grote hoeveelheden kano’s en alle soorten en maten boten varen en tuffen in files op de Linge.

In onze gesprekken met de diverse gemeentes bemerken wij dat er nogal veel verschil is in toekomstvisie t.a.v. het toerisme. De gemeente Leerdam bevordert b.v. de massaliteit . Wie wel eens bij Leerdam de stoet aan bussen ziet staan bij de Blauwe Hoed ziet een haast onmogelijk opstopping

en verstopping van het verkeer (op het land). De gemeente Lingewaal daarentegen is voorstander van kleinschalige toerisme terwijl de gemeente Geldermalsen een midden positie inneemt.

Kortom wij kunnen slechts beperkt beïnvloeden maar doen dit dan ook voortdurend waarbij wij soms kleine succesjes behalen. De actieve ondersteuning van onze leden om met name lokaal via de gemeentes en de politiek een matigend beleid te bevorderen is cruciaal. Laat U horen – Uw stem telt echt

Een Leisure Centrum als Rode Puist in ons Landschap Flip van Straaten

Vorig jaar heeft U in een artikel van Frans Kleipool in de Lingeschouw over de Grootste winkel van Nederland kunnen lezen. Het plan, destijds gelanceerd door ex gedeputeerde De Bont van de provincie Gelderland, betrof aanleg van een shopping mall bij verkeersknooppunt Deil. Inmiddels zijn deze plannen verder uitgewerkt en is het project bekend onder de naam NLC. Deze afkorting staat voor **Nederlands Leisure Centrum**. Het gaat om de bouw van een groot overdekt complex van winkels, fitness centra en hotels dat gepland is de noordoostelijke oksel van knooppunt Deil. Het betreft een majeure operatie van 30 hectare en een gepland bezoekers aantal van 50000 per dag. Dat is meer dan de huidige bevolking van de stad Gorinchem!

Als dit plan doorgaat betekent dit dat het huidige open agrarische landschap zal worden bebouwd. De verwachting is dat, als bouw eenmaal heeft plaatsgevonden, het hele gebied verder zal worden ontwikkeld. Nu al is sprake van een extra 200 hectare industriegebied dat naast het NLC zou komen. Wij praten dus gewoon over een grootschalige stedelijke ontwikkeling in een gebied met groene bestemming!

Afgelopen jaar is het plan gepresenteerd aan de gemeente Geldermalsen en de provincie Gelderland. De bedoeling is dat de plannen in zes jaar zullen worden gerealiseerd. Diverse partijen hebben inmiddels gereageerd. Zowel onze vereniging als de Milieuwerkgroep Geldermalsen hebben zich tegen de plannen uitgesproken.

Er zijn inmiddels verscheidene krantenartikelen over de NLC gepubliceerd, en Omroep Gelderland heeft er in januari een programma aan gewijd. Wij hebben de gelegenheid gekregen om zowel in kranten als op de

Bezorgdheid over komst 'rode puist'

Het NLC is onderwerp van discussie in de raad van Geldermalsen. Oorwouders en vertegenwoordigers van instellingen laten zich horen. De behelven voorzitter is J. Kamminga, Commissaris van de Koningin.

door **BETJE ARENS**

GELDERMALSEN • De laatste maanden zijn de besprekingen met betrekking tot het NLC in de raad van Geldermalsen op volle toeren in volle gang. Het is de bedoeling dat de raad van Geldermalsen in december een beslissing neemt over de realisatie van het NLC. Voor de politie is de aanleg van het NLC een uitdaging. Het gebied is nu een open agrarisch gebied. Het NLC zal een grote verandering brengen in het landschap.

wekelijks in de interactieve bijeenkomsten met burgers en vertegenwoordigers van instellingen voor het NLC. Het is de bedoeling dat de raad van Geldermalsen in december een beslissing neemt over de realisatie van het NLC. Voor de politie is de aanleg van het NLC een uitdaging. Het gebied is nu een open agrarisch gebied. Het NLC zal een grote verandering brengen in het landschap.

door gemeentebestuur en Kamer van Koophandel (KvK). De economie in de regio kan wel een impuls krijgen. E. Molvo, van de Kamer, laat dat ook een duidelijk 'ja, ja' antwoord. De reden is dat het effect op de economie niet al te groot mag zijn. Hij pleit voor een omvangrijk onderzoek door de gemeente, waarbij ook

'Uit de Nachtwacht haal je ook niets'

leide tot belangrijke beslissingen. Het moet een visie voor het hele gebied opleveren, geen postzegeltjes.

J. Kruijff spreekt namens de Vereniging van Bureaus van het Landschap. Hij vindt het belangrijk dat de NLC een goed voorbeeld is van een succesvolle realisatie. Het NLC moet een voorbeeld zijn van een succesvolle realisatie. Het NLC moet een voorbeeld zijn van een succesvolle realisatie.

Kamer van Koophandel tijdens de raadsvergadering over Deil als 'barrière' voor bedrijven. Voor dat is het niet is het hele stuk naar het NLC en Deil volgevoerd. En die doet het samen met de provincie en de gemeenten. Het is een uitdaging voor de provincie en de gemeenten. Het is een uitdaging voor de provincie en de gemeenten. Het is een uitdaging voor de provincie en de gemeenten.

WED. H. VAN DER WOUDE

'Wenselijkheids supermarkt'

'Neem eerst besluit over wenselijkheid supermarkt'

Vervolg Nieuwsblad 1

H. van Wadderen van de Ondernemersvereniging: 'Het zijn ommekeer tijden. De grote winkel zal niet worden gebouwd. Het NLC, maar de kleine winkel. Het, Oosterschouwen, Geldermalsen en... Kamminga oordeelt: 'Het kan het ook als aanleg van de dienstverlening zal mogelijk in maken, dat de dienstverlening mogelijk is om een zeer aantrekkelijk aanbod. Vooral dat laatste wordt

het is de politie geen ik of het maken. De bij de supermarkt kan niet worden gebouwd. Het NLC, maar de kleine winkel. Het, Oosterschouwen, Geldermalsen en... Kamminga oordeelt: 'Het kan het ook als aanleg van de dienstverlening zal mogelijk in maken, dat de dienstverlening mogelijk is om een zeer aantrekkelijk aanbod. Vooral dat laatste wordt

Vervolg op pagina 4

Gezien de enorme mogelijke impact van dit project zijn wij van plan hier als vereniging zorgvuldige vervolgstappen in te zetten. Ons standpunt is inmiddels bekend bij overheid en diverse media. Nu gaat het er ons inziens om dat wij draagvlak krijgen, zodat besluitvorming inderdaad op landelijk of desnoods op provinciaal niveau plaatsvindt - in ieder geval niet op gemeentelijk niveau. Bij die besluitvorming willen wij dan zoveel mogelijk partijen gaan mobiliseren. Wij zullen daarom de komende maanden een netwerk

opbouwen op diverse niveau's in de politiek. Daarnaast zullen wij polsen wat meer landelijk opererende milieu- en landschapsorganisaties over deze ontwikkeling denken. Op moment dat wij een beter beeld hebben over de positie van de diverse partijen, zullen wij de lokale bevolking informeren over de plannen om ook daar draagvlak te gaan bouwen.

Vervolgens is het een zaak om ons steeds helder te manifesteren en om middels coalitievorming een sterk front te vormen tegen deze grote bedreiging. Dit zal veel tijd en inspanning vragen en ik doe dan ook een dringend beroep op leden die wonen in het gebied om zich beschikbaar te stellen voor klussen. Dit kunnen zaken zijn als folders verspreiden of om lokaal met organisaties aan samenwerking te bouwen tegen de plannen. Mocht u daarvoor voelen neem dan contact op met mij of een ander bestuurslid.

DORPEN LANGS DE LINGE: BEESD

Gert de Kruijff

De meeste dorpen in het stroomgebied van de Beneden-Linge, dus vanaf Tiel tot Gorinchem, ontstonden op de stroomruggen en oeverwallen van deze rivier.

Dat is niet nieuw, want uit de recente opgravingen in bijvoorbeeld Geldermalsen en langs de Betuwelijn blijkt, dat ook de nog veel oudere nederzettingen uit de brons- en ijzertijd al op de (voormalige) stroomgordels tot ontwikkeling kwamen. Bij deze oude nederzettingen ging het dan vaak om een of enkele huisplaatsen die na verloop van tijd weer werden verlaten. Deze voormalige stroomgordels behoorden tot niet meer bestaande waterlopen en liggen nu verdiept onder het huidige grondoppervlak maar zijn wel bekend door geologisch onderzoek.

Bij het woord 'huisplaats' moeten we denken aan een hoofdgebouw; het centrale onderkomen van een familie met hun vee en bezittingen. Daaromheen een aantal bijgebouwen zoals bijvoorbeeld de 'spiekers', voorraadschuren die kunnen worden beschouwd als voorlopers van de schuur- en hooibergen. Ook lagen binnen de huisplaats de afvalkuilen en de afgepaalde stukjes grond om het vee te weiden. Dergelijke huisplaatsen uit verschillende perioden zijn de laatste jaren herhaaldelijk opgegraven en vormen een bron van informatie voor de archeologen en, na onderzoek en 'vertaalslag' naar het grote publiek, ook voor ons. In de middeleeuwen ontstonden grotere concentraties van huisplaatsen welke de basis zijn geworden van veel dorpen en stadjes.

De stroomgordel van de Linge loopt als levensader door het gebied. Deze rivier meandert, maakt grote bochten zullen we maar zeggen. Daaruit blijkt dat de rivier al in een vroeg stadium minder water kreeg aangevoerd en daardoor het kronkelige karakter behield. Maas, Waal en Nederrijn kronkelden lang geleden ook, maar de constante aanvoer van grote hoeveelheden water zorgde ervoor dat deze rivieren minder bochtig werden en tenslotte het water

nagenoeg rechtuit naar de zee voerden. De Linge – oorspronkelijk een zijarm van de Waal – werd afgedamd bij Tiel en heeft daardoor zijn kronkelende karakter behouden.

Een van de dorpen langs de oevers van de Linge is Beesd. Beesd ontstond uit een oude nederzetting van enkele huisplaatsen.

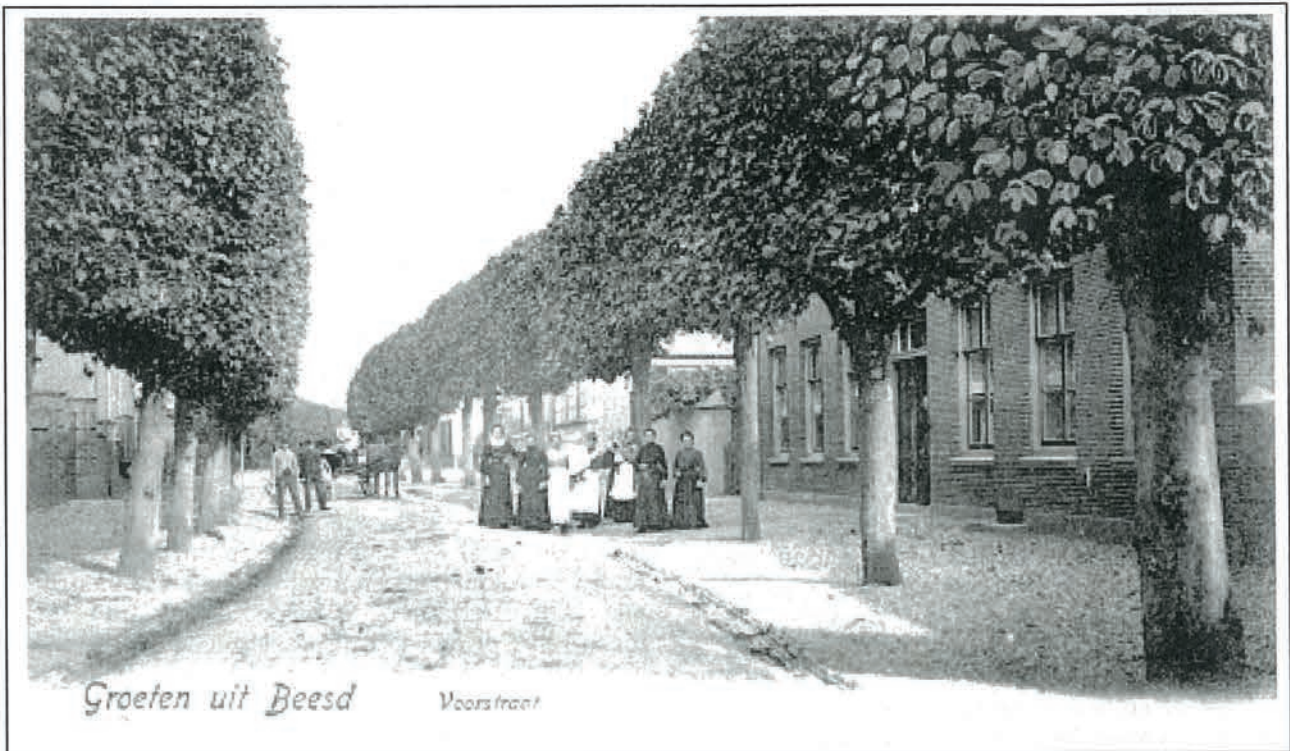

Op oude kaarten zijn deze grote kavels met slechts één boerderij nog te herkennen. Deze boerderijen lagen langs de Midden- en Achterstraat. Door het toenemen van het aantal overstromingen in de elfde en twaalfde eeuw ontstond de behoefte aan hogere woongrond.

In Beesd is ervoor gekozen om aan de zuidkant van de oude nederzetting de oeverwal te verhogen en daar voortaan de huizen te bouwen. Deze enorme onderneming is gemeenschappelijk en planmatig aangepakt. De nieuwe ontstane dorpsterp is daarna verdeeld in gelijke percelen waar de nieuwe bebouwing plaatsvond. De bekroning van dit project vond plaats op 8 april 1349, toen de inwoners Beesd toestemming kregen hun dorpsweg te bestraten met klinkers.

Deze 'gunst' werd verleend door de hertog Reinald III van Gelre. Het vormde de basis tot het uitgroeien naar een stadje maar andere factoren belemmerden deze ontwikkeling ernstig zodat Beesd altijd een dorp is gebleven. Maar wel een dorp met 'stadse' allure.

De Steenstraat groeide uit tot de nieuwe dorpskern en kreeg als Voorstraat al in 1967 de status 'beschermd dorpsgezicht.' Het is door de regelmatige aanleg en de verschijningsvorm uniek voor Nederland en een kostbaar monument.

DONATIES 2

Dit jaar heeft de Vereniging een grote donatie gekregen ter waarde van 2500 Zwitserse Franken (ongeveer € 1600) van de Heer Van Riemsdijk.

De Heer Van Riemsdijk is bankier in ruste, en thans woonachtig in Liechtenstein. De Heer van Riemsdijk komt oorspronkelijk uit de Neder-Betuwe, en heeft nog altijd een warm hart voor het rivierengebied. Daarbij geeft hij regelmatig een donatie aan verenigingen of instellingen die ijveren voor behoud van streekwaarden. Zo heeft de Heer Van Riemsdijk betaald voor restauratie van het dak van één van de kastelen in de Neder-Betuwe.

In het bestuur leven verschillende ideeën hoe wij het geld het beste kunnen besteden - het liefst natuurlijk aan iets herkenbaars, zodat de vereniging zich op positieve wijze kan profileren. Wij houden U van ontwikkelingen op de hoogte.

"DE OVEN" IN ASPEREN.

Koos Kruit

Een industrieterrein op de voormalige steenfabriek in Asperen. Typisch een voorbeeld van een locatie die verkeerd ligt. Het vrachtverkeer kan zich alleen door de smalle straten van het stadje heen wringen. Veel overlast maar ook potentieel een gevaarlijke situatie. Vanuit de inwoners is hier al lange tijd tegen geageerd om dit structureel op te lossen. De lokale politiek heeft dit overgenomen en heeft met B&W afgesproken dat dit in de loop van 2003 aangepakt moest worden.

Omdat het een gecompliceerd onderwerp is om op te lossen is er een externe projectleider aangetrokken die samen met een breed samengestelde adviesgroep aan het werk ging in 2003. Onze vereniging is hierbij betrokken geraakt omdat de Oven direct aan de Linge ligt met ontsierende bebouwing. Wij willen graag meedenken met als doel de Linge-oever weer groen te krijgen.

De samenstelling van de klankgroep heeft bijgedragen tot een objectievere discussie. Vertegenwoordigers van de industrie, bewoners, de lagere school en het VBL zitten hierin. Eind 2003 is het geheel in een stroomversnelling geraakt doordat er een projectontwikkelaar geïnteresseerd raakte. Het uitgangspunt is dat de Oven in zijn geheel als industrieterrein zal verdwijnen. Diverse industrieën van de Oven kunnen op de Zeiving bij de A15 worden ondergebracht.

Inmiddels is er een intentieverklaring getekend door de gemeente en deze projectontwikkelaar om gedurende 9 maanden een nadere invulling te maken van deze gecompliceerde operatie. Uiteraard wordt het een zwaar financieel verhaal waarbij ook de financiële steun van de provincie van belang zal zijn.

Als het lukt dan komt er een mooi woonwijkje bij in Asperen, geen vrachtverkeer meer door de nauwe straten en is het aangezicht van Asperen vanaf de Linge groen en mooi. De industrie zal op de Zeiving een prima doorstart kunnen maken en op een toplocatie gevestigd zijn.

"DE KOORNWAARD" BIJ HEUKELUM

De voormalige steenfabriek bij Heukelum, genaamd de Koornwaard, is sinds lange tijd het onderwerp van soms verhitte discussies over haar toekomst. In de loop van de tijd werd het terrein en haar loods steeds meer gebruikt als opslagplaats van een grote diversiteit aan goederen. Met name de opslag van glasafval (uit onze glascontainers) veroorzaakte vele jaren een grote overlast als gevolg van zwaar vrachtverkeer voor de aan- en afvoer hiervan. Verder is het aangezicht vanaf de Linge van een trieste rij van porto-cabins niet ons idee van het mooie Lingegebied.

In de loop van 2003 zijn er achter de schermen veel besprekingen geweest waar onze vereniging in samenwerking met de gemeente Lingewaal aan heeft deelgenomen. In het nieuwe structuurplan van Lingewaal staat nu duidelijk dat de Koornwaard niet past in de toekomstvisie van de gemeente. De gemeente is bereid om eraan mee te werken om een gedeelte van de activiteiten (niet de glasopslag bv.) te verplaatsen naar het nieuwe industrieterrein de Zeiving dat aan de A15 is gelegen.

Maar het blijft toch een "centenkwestie" om de gehele verhuizing inclusief nieuwbouw financieel rond te maken. Om deze reden loopt er een afspraak tussen de gemeente en de eigenaren van de Koornwaard om met een integraal plan te komen met als doel de verhuizing van de Koornwaard te realiseren. Volgens deze afspraak zou de Koornwaard begin 2004 met dit plan komen. Om praktische redenen wordt dit verlengd naar de zomer. Naar wij begrijpen zal er sprake zijn van enige woningbouw. Alhoewel wij dit betreuren zullen wij positief kritisch meedenken tenzij het aantal en de lay-out buiten proporties komen. Het mooiste zou zijn als het gehele terrein qua natuur zou aansluiten bij het prachtige aanliggende terrein van Staatsbosbeheer maar, tot op heden, hebben wij hier geen financiële handen voor op elkaar gekregen.

Ergo – na vele jaren zit er beweging in het moeilijke onderwerp de Koornwaard – als het nu niet lukt zal de toekomst van de Koornwaard zeer beperkt worden en nog vele jaren als een lelijk object in het mooie landschap bij de Appeldijk te Heukelum te zien zijn.

Geschiedenis van een fuikconstructie

STATIONSOMGEVING GELDERMALSEN

Steven Vollenga

Waar gaat het om?

Sinds de negentiger jaren klinkt de roep om een beter toegankelijk station. De sociale veiligheid laat te wensen over en er ontstaat een steeds groter wordend parkeerprobleem. Vanuit de politiek worden suggesties aangedragen. Er wordt een plan ontwikkeld, hetgeen leidt tot vragen uit de bevolking uit de directe omgeving en ook van onze vereniging. De gemeente doet dit steeds af met de mededeling dat inspraak in een later stadium mogelijk is. Dat is niet onjuist, maar bedoeld werd en wordt, dat als er een bestemmingsplan wordt gemaakt met betrekking tot een plan waarin de belanghebbenden geen inspraak hadden, de normale wettelijke inspraakprocedures worden gehanteerd. De suggestie werd gewekt dat wijziging en stopzetting altijd mogelijk was, maar dat er eerst een plan moest komen om te weten waarover we zouden spreken. In 1999 blijkt dat het plan financieel niet haalbaar is. Er wordt nog een gerekend en met o.a. provincie, rijk en vooral bouwers/speculanten gesproken en nu blijkt het wel een haalbare kaart. Een van de kenmerkende punten in deze opzet is woning en kantorenbouw. Dat is nodig om een dure tunnel te financieren. Bescheiden woningbouw direct aan de dijk, waarbij "behoud van het waardevolle karakter van het rivierenlandschap ook voor de het college één van de uitgangspunten is", aldus de burgermeester in de raadsvergadering van 26 november 2002 als de plannen weer opduiken en de bezorgdheid van de raad wordt gesust.

Er zijn een aantal spelers in dit spel. Naast het college zijn daar o.a. een projectontwikkelaar/grondspeculant, de NS, Prorail, Railinfrastructuur, de Provincie en het Waterschap in betrokken. Dat maakt het dossier er niet eenvoudiger op. Merkwaardig is dat er anno 2000 niet eerst naar draagvlak gezocht wordt, maar dat het college de oren laat hangen naar de eisen van een projectontwikkelaar. De argumenten om dat plan op basis van realistische uitgangspunten vóóraf te maken werd genegeerd en suggesties door belanghebbenden in een vroeg stadium gedaan werden niet gehoord.

Ondertussen liet de politiek zich door het college liet ringeloren met gevolg dat er steeds opnieuw een stap werd gezet in de richting een bestemmingsplan. Ondertussen werden ook de uitgangspunten bijgesteld. Aanvankelijk was er een plan dat met behulp van een tunnel beide zijden van het station zou verbinden. Dat had grote infrastructurele werken tot gevolg en die zijn kostbaar. Een oplossing werd gevonden door de kosten te financieren met bescheiden woningbouw direct aan de dijk (raadsnotulen van 26-11-2002).

Hoe gaat het verder?

Bescheiden woningbouw aan de dijk is dus tot november 2002 volgehouden en daar heeft de gemeenteraad toen over besloten. Besloten wordt door te gaan en een samenwerkingsovereenkomst te sluiten met Dura Bouw Houten en Ballast Nedam Ontwikkeling. De raad kent de inhoud van het document dan nog niet. Deze overeenkomst wordt pas in januari 2004 onder druk van o.a. de VBL aan de raadsleden toegezonden. Ballast Nedam haakt al in 2002 af. Dura verwerft grond in de uiterwaard op basis van speculatie mbt de exploitatie, maar de grond is tot op heden niet geleverd. Daaruit blijkt, dat Dura er rekening mee houdt, dat het allemaal niet doorgaat. Frappant is dat vanaf dit moment uitgebreid bouwen in de uiterwaard actueel wordt en in mei 2003 werd formeel bekend,

dat er veel grootschaliger zou worden gebouwd in de uiterwaard, nadat een samenwerkingsovereenkomst met alléén Dura Bouw in Houten was gesloten, met vergaande exclusiviteit voor Dura indien het tot uitvoering zou komen. Dit blijkt dus pas in 2004. Die woningbouw zou nodig zijn om de infrastructuur van de ondertunneling te financieren. In september 2003 blijkt dat de NS zelf zal zorgdragen voor een traverse over het spoor. Daarmee verviel de noodzaak van bouwen in de uiterwaard. Echter het college houdt vol dat het toch nodig is, ondanks het ontbreken van een fatsoenlijke openbare begroting. Ook de gemeenteraad kent die niet. Er is wel een grove calculatie, die een risico van ruim 3,7 miljoen euro ten laste van de algemene reserve van de gemeente laat zien. Ondertussen verschijnen er krantenartikelen van belangengroepen en dus ook van de VBL (zie hieronder) en uiteraard vind er een regelmatige briefwisseling plaats tussen die belanghebbenden en de gemeente. Dat resulteert allemaal niet in een beleidsaanpassing. Ook de structuurvisie, die in tekst en tekening aangeeft dat er niet gebouwd gaat worden in de uiterwaarden van de parel van de Betuwe t.w. de Linge en die dus een tegenargument is, wordt van tafel geveegd met het argument dat het

geen wettelijk stuk is en dat men zich er niet aan hoeft te houden. Een eenvoudig burger vraagt zich af waarom zo'n kostbare structuurvisie dan gemaakt werd.

Ondertussen is in februari 2004 het plan gepresenteerd. Merkwaardig is dat er ten westen van het station een transferium gaat komen met 14.000 m² kantoor ruimte en een busstation en aan de oude oostzijde nog eens 12.000 m² kantooruimte met parkeergelegenheid en dat er in de uiterwaard minimaal 80 dure woningen worden gebouwd, die een verschrikkelijke aantasting van het Lingelandschap zijn.

Het zicht op Tricht is verknoeid. Daarnaast zal een stationsplein met zoveel kantoren het zicht op het bijna rijksmonument geheel ontnemen. Van sociale veiligheid valt niet veel te verwachten op een 's avonds verlaten stationsplein, zoals er al zoveel in Nederland zijn. Er staat in Nederland 5 miljoen m² kantoor leeg, waarvan aan de westzijde van het station al zo'n 10.000 m². Als men dan weet dat op diverse locaties langs deze spoorlijn dezelfde plannen worden ontwikkeld, lijkt al duidelijk wat de consequenties zijn.

Serieuze invulling van al die vierkante meters ligt nergens vast. En voor uw begrip om hoeveel het gaat: Op het stationsplein moet 12 duizend vierkante meter komen. Dat betekent een ruimte van een kilometer lang met een breedte van 12 meter. Uw woonkamer is mogelijk tussen 8 en 12 meter diep en dat een kilometer lang dus. Die ruimte is er niet op het plein, dus dit gaat de hoogte in, waardoor het gezicht op het station weg is en er ook van sociale veiligheid niets overblijft, immers kantoren zijn na 17.00 gesloten

Opvallend is ook dat de zgn. stedenbouwkundige aangeeft dat voor alle problemen oplossingen zijn en dat dit kan en dat zou moeten. Als men bedenkt dat de projectontwikkelaar moet investeren, begrijpt men dat er geen garantie is, dat het werkelijk wordt uitgevoerd

Voor de volledigheid hieronder de uitgangspunten van de gemeente Geldermalsen.

- verbetering van de toegankelijkheid van het station;
- het realiseren van een aantrekkelijk stationsplein met tegelijkertijd verplaatsing van het P+R parkeerterrein en busstation naar de westzijde, oplossen parkeerproblematiek;
- mogelijkheden voor woningbouw en vestiging van voorzieningen, zoals bedrijven en kantoren;
- verbetering van de sociale veiligheid in de stationsomgeving;
- betere aansluiting van dit gebied bij het centrum van de kern Geldermalsen

Op basis van deze uitgangspunten is begin februari het stedenbouwkundig plan gepresenteerd.

Wij zouden echter nog enkele uitgangspunten erbij willen zetten, die formeel niet naar buiten gebracht zijn, maar relatief eenvoudig zijn te berekenen en die daarmee ook het belang aangeven van de projectontwikkelaar.

Opbrengst woningen in de uiterwaard voor de projectontwikkelaar € 40 miljoen.

Opbrengst huur per jaar kantoren westzijde voor de projectontwikkelaar € 2,3 miljoen

De VBL gaat akkoord met het verbeteren van de toegankelijkheid en veiligheid. Een aantrekkelijk stationsplein is ook prima, hoewel de perceptie van zowel de VBL als de WMS sterk verschilt van die van het college. Het bouwen van woningen en kantoren is naar onze mening onaanvaardbaar. De betere aansluiting met het centrum van Geldermalsen is door de gemeente zelf al verlaten.

Naar aanleiding van dit plan is begin maart door de WMS een alternatief plan bedacht, dat niet alleen binnen een week op papier stond, maar dat bovendien de gemeenschap niets kostte. Wil Keune is de samensteller en tekenaar. Het plan is gepresenteerd en formeel aangeboden aan de Commissie Grondgebied. Ook staat dit via het burgerinitiatief op de raadsagenda.

Werkgroep Masterplan Stationsomgeving

De bewoners van de Genteldijk, die vanaf het begin van de plannen een bijdrage wilden leveren en niet gehoord werden, zijn hier tegen in het geweer gekomen. Ook bewoners van de Lingedijk in Tricht maken zich zorgen over deze aantasting, immers zij kijken van de andere kant naar Geldermalsen. Eerst individueel en later in mei 2003 is onder aanvoering van Gerard de Laak en ondergetekende een begin gemaakt met wat de Werkgroep Masterplan Stationsomgeving zou worden. Inmiddels is dit een stabiele groep van acht mensen waarin dus de VBL is vertegenwoordigd onder het motto, dat dubbel werk niet verstandig is.

Standpunt VBL

Plan Westzijde: geen schoonheidsprijs, maar aanvaardbaar.
Plan Stationsplein: 12.000 m³ kantoren en het verdwijnen van het gezicht op het station is onaanvaardbaar.
Plan bouwen in de uiterwaard: onnodige aantasting van het Lingelandschap, in strijd met de tekst en tekeningen van de structuurvisie. De aantasting van de ecologische verbindingzone en verdwijnen van een fourageplaats voor vele dieren is onaanvaardbaar. Het alternatieve plan is een uitstekende optie.

Standpunt WMS

In grote lijnen gelijk aan dat van de VBL. Het alternatieve plan komt tegemoet aan de belangen van de omwonenden.

Wat is er gedaan?

VBL

Na het bekend worden van het plan Erskine stuurde de Vereniging een brief naar de Gemeente Geldermalsen met vragen en suggesties. Antwoord van de gemeente: mogelijk niet financieel haalbaar. Als wel dan gaan we met een bijgesteld plan concreet in op uw opmerkingen en suggesties: Nooit meer iets van gehoord.

Verschillende artikelen in kranten totdat het in 2002 weer actueel wordt. Nog invullen?

Op initiatief van de VBL en Gerard de Laak, bewoner van Tricht en lid van onze vereniging wordt een werkgroep gevormd bestaande uit bewoners van de Genteldijk, de polderdijk en Tricht. Deze groep genaamd Werkgroep Masterplan Stationsomgeving (WMS) bestaat uit acht mensen, waarvan Steven Vollenga de VBL vertegenwoordigt.

Zomer 2003 brief naar college met vraag mee te mogen praten mbt het ontwerp. Brief terug met uitnodiging op termijn. (klankbordgroep 2004) November 2003 artikel in het Nieuwsblad van Geldermalsen: veel beroering en met o.a. als bijkomend gevolg plaatsen bankjes en toiletten op wandel en fietsroutes.

Oktober 2003 Bezwaarschrift voorbereidingsbesluit. Artikel Gelderlander 9 januari 2004

WMS

Open brief eind januari 2004

Uitnodiging bezoek college eind januari n.a.v. de open brief.

Burgersprekrecht commissie grondgebied begin februari

Aanbieden handtekeningen tijdens burgersprekrecht raadsvergadering van 26 febr.

Presentatie aan de commissie Grondgebied maart 2004 mbt gevolgen plan

Aanbieden Alternatief plan

Verspreiden van een tekening van het alternatieve plan in de Stationsbuurt door WMS en VBL.

Stand van zaken

Op het moment van schrijven wachten we op de gebeurtenissen van de raadsvergadering van 23 maart.

Zie ook www.lingelandschap.nl en www.geldermalsen.nl

Chronologie van gebeurtenissen

In **1996** ??? kwam het raadslid Donga met een voorstel tot verbetering van de Stationsomgeving. In **1997** leidde dit tot een plan van de Zweedse Architect Erskine.

In **november 2002** weer op de gemeentelijke agenda. Standpunten van een aantal politieke partijen zijn helder. Uitgegaan wordt van bescheiden bouw van huizen direct aan de dijk. Er is geen sprake van bouwen in de uiterwaard.

Op **27 mei 2003** besluit de raad een krediet ter beschikking te stellen om een stedenbouwkundig onderzoek te laten uitvoeren ter waarde van € 200.000.

Op **23 september 2003** wordt het voorbereidingsbesluit tbv de ontwikkeling van een bestemmingsplan Stationsomgeving aangenomen.

6 januari 2004: heftige discussies met de wethouder in de Commissie Grondgebied mbt de gang van zaken.

2 februari 2004: er vind onder grote publieke belangstelling de presentatie plaats door de stedenbouwkundige.

3 maart 2004: instellen Klankbordgroep waarin o.a. VBL.6 maart presenteert de Werkgroep Masterplan Stationsomgeving (WMS) ism de VBL een alternatief plan aan een enthousiaste Commissie Grondgebied.

8 maart 2004: in de vergadering van de Commissie Grondgebied vind mede n.a.v. het alternatieve plan een heftige discussie plaats over de gepresenteerde plannen van de stedenbouwkundige. De financiering blijkt op los zand te staan tezamen met de prijsstelling door de bouwer, waardoor een risico bestaat van ruim 3,7 miljoen euro.

9 maart 2004: indiening van een burgerinitiatief voorstel door de WMS.

17 maart 2004: Info avond door het college. De ca 300 aanwezigen laten massaal hun afkeuring blijken. Er is geen draagvlak.

23 maart 2004: gemeenteraad vergadering waarin een tussenrapportage van het stedenbouwkundig plan.

AANPASSING INTERNETSITE VBL: ACTUEEL EN SERVICEGERICHT

Wieneke Buurman

Ook wel eens op bezoek geweest bij de internetsite van de VBL? En, wat vond u ervan? Mooi hè?

Dat wel, hoor ik u denken; maar ik miste toch iets.

Dat 'iets' miste uw bestuur ook. Want wat is er aan de hand?

De VBL heeft al langer een eigen site. Een mooie site, fraai vormgegeven, met daarop informatie over de visie en de opzet van de VBL, een aantal wapenfeiten van de VBL in het verleden, over het ontstaan en de karakteristieken van het Lingeland. Ook staat er hoe je in contact kunt komen met de VBL en hoe je lid kunt worden.

Maarrrr... een vrij statische site. Informatie over de projecten waarmee de VBL bezig is miste tot op heden.

Welke projecten zijn dat, wat wil de VBL daarmee bereiken, in welk stadium zit het?

Daarom is sinds enkele maanden een werkgroep, bestaande uit Machteld v.d. Broek, Feline Janse en ondergetekende, druk bezig om de site om te toveren in een dynamischer geheel, met veel actuele info over de grote VBL-projecten. Binnenkort vindt u een button 'Projecten', waarachter het overzicht kort en krachtig te vinden is. Ook is daar relevante correspondentie (bezwaarschriften, verzoekschriften, informatieve brieven) die de VBL heeft gevoerd met lokale, provinciale en landelijke overheden, maatschappelijke organisaties, lobbyclubs etc. te vinden. Behalve dat dit een goed inzicht geeft in de manier van werken van de VBL (en wat er dus met uw contributie gebeurt) en de stand van zaken van het desbetreffende project kunt u zich in eventueel door uzelf te voeren correspondentie hierdoor laten inspireren. Ook staan er contactpersonen vermeld bij wie u voor meer informatie terecht kunt.

Daarnaast zijn we bezig om te kijken of we meer links kunnen aanbrenge naar sites van organisaties die op de een of andere manier ook een band hebben met ons mooie Lingeland. Denk aan clubs voor onderhoud van hoogstamboomgaarden, historische verenigingen, vloedchuren en hooibergen, etc. Hebt u ideeën en suggesties hiervoor, dan hoort de werkgroep ze graag!

Dus...binnenkort in het VBL-theater: de vernieuwde site. Wij zijn benieuwd naar uw reacties.

ALGEMENE INFORMATIE

Lijst dagelijks bestuur:

Voorzitter: J.Ph.van Straaten, Arkel

0183-562872
email: j.185.van.straaten@12move.nl

Secretaris: J.L.Kruit, Heukelum

0345-633038
email: jac.kruit@planet.nl

Penningmeester en ledenadministrateur:

S.J.Vollenga, Beesd

0345-681334
email: vollenga@xs4all.nl

Algemeen lid: F. Kleipool, Acquoy

email: kleipool24@zonnet.nl

Leden algemeen bestuur/regionale vertegenwoordigers:

Mevr. C.H.W. Buurman, Tricht	publiciteit	0345-633552
Mevr. E.W. Koch- Van der Spek, Geldermalsen	planologie	0345-532367
B.Hartzema	regio Leerdam	0345-619871
E. van der Kuip, Spijk	beeldkwaliteitsplan	0183-562590
R.M.W.J. Nas, Acquoy	landschap	0345-512164
I. van Rossen, Deil	projectinformatie	0345-652628
C.Westhuis, Tricht	infrastructuur	0345-575415
Mevr. A.M.W. de Wit, Buurmalsen	fysische geografie/planologie	0345-521304

Postadres

Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap, Postbus 224, 4140 AE LEERDAM.

Ons e-mail adres: www.lingelandschap.nl

Ledenadministratie

De contributie bedraagt per kalenderjaar € 12,--.

De minimum-bijdrage voor donateurs bedraagt € 6,-- per kalenderjaar.

Voor de betaling van contributie wordt ieder voorjaar een acceptgirokaart toegezonden, dan wel vindt incasso plaats door middel van een automatische incasso. Voor vragen over uw contributie kunt u bellen met de penningmeester. Leden en donateurs ontvangen het verenigingsorgaan.

Levenslang lid

Dat blijft mogelijk. U kunt uw ondersteuning van onze Vereniging door middel van een levenslang lidmaatschap concreet gestalte geven. Een aantal leden ging u al voor. Voor een eenmalig bedrag van € 150 bent u levenslang lid. Voor u en ons een financieel en administratief zeer aantrekkelijke oplossing.

Het bankrekeningnummer is **31.31.33.212** (gironummer van de bank: 911074) en het gironummer is **2877315** ten name van de Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap te Leerdam.

*Ook in de winter konden weer prachtige beelden van het
Lingelandchap worden vastgelegd.
Hier een dijkhuisje in wintertooi nabij Spijk*

